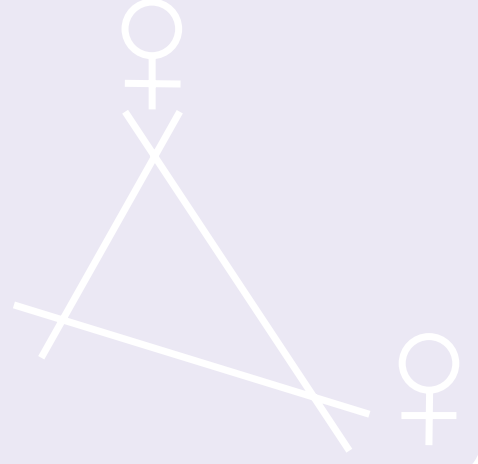

Kasım 2008, Sayı 6

Kadınlarla mor bülten

Kadınlarla Mor Bülten,
Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nın (KİHEP) düzenli yayınıdır.

1995 yılında **Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği** tarafından geliştirilmiş olan **KİHEP**, 1998 yılından bu yana Dernek ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun işbirliği içerisinde yürütülmektedir. 2002 yılında bu işbirliğine Çanakkale'de **Kadının El Emegini Değerlendirme Derneği (EL-DER)**, İzmit'te **Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV)** ve Van'da **Van Kadın Derneği (VAKAD)** de dâhil olmuştur.

Kadınlarla Mor Bülten,
Türkiye'nin 38 ilinde 5000'den fazla kadına ulaşmış olan **KİHEP**'in eğitimcileri ve katılımcılarının katkılarıyla hazırlanıyor.

Kadının insan hakları ihlallerine son veren, aile içi şiddeti sonlandıran, kendi bedenleri üzerinde söz sahibi olan, eğitim yaşamına geri dönen, işgücü piyasasına, yerel yönetimlere ve siyasete katılan, bağımsız yerel kadın örgütleri kuran **KİHEP** dayanışma ağına hoş geldiniz!

KİHEP Dayanışma Ağımız Büyüyor

Haziran ayında düzenlediğimiz **Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) 6. Eğitici Eğitimi** ile dayanışma ağımıza yeni ve güçlü bir halka daha eklendi!

Türkiye'nin dört bir yanından 24 kadının katıldığı KİHEP Eğitici Eğitimi, bu sene dayanışma ağımıza üç yeni il ve iki bağımsız kadın örgütü kazandı. İki yılda bir gerçekleştirdiğimiz eğitici eğitimleri KİHEP'in her yıl daha fazla kadına ulaşmasını ve dayanışmamızın kat-

lanarak büyümesini sağlıyor. Gelecek yıl düzenleyeceğimiz ve tüm KİHEP grup yöneticilerinin buluşmasına imkân sağlayan geleneksel değerlendirme toplantımızda hepimizin tanışma fırsatı bulacağı 24 yeni arkadaşımıza "Aramıza hoşgeldiniz," diyoruz.

haberini devamı sayfa 11'de ♀♀

Mutluluğumu paylaşmak istedim sizlerle

Müjgan Güneri, VAKAD - Van

Sevgili arkadaşlarım,
Zelal'in (Özgökçe) bu yaz açtığı KİHEP grubuna benim kızım da katıldı. Bu beni çok mutlu eden, çok güzel bir duygu: Kızım büyüdü ve varlığı beni rahatlatan KİHEP eğitimlerine katılıyor. Çok heyecanlanıyorum.

Dünyada bir yer istiyoruz!

Kadına yönelik şiddete karşı sığınak ve dayanışma merkezi faaliyeti yürüten bağımsız kadın grupları, belediyeler, SHÇEK çalışanları, üniversitelerin ilgili bölüm temsilcileri ve feminist kadınlar, Ekim ayında Van'da buluştu. Van Kadın Derneği'nin (VAKAD) özverili ev sahipliğinde gerçekleştirilen 11. Kadın Sığınak ve Da(ya)nışma Merkezleri Kurultayı'na yaklaşık 130 kadın katıldı.

Kadınlar sokakta duvara çektikleri mor bezin üzerine taleplerini astılar.

Kurultay sırasında yapılan basın açıklaması yerel basında geniş yer buldu. Kadınların yanlarında getirdikleri bezlerin üzerine oturarak gerçekleştirdikleri "Dünyada bir yer istiyoruz" başlıklı eylem, Van'daki en kalabalık kadın eylemlerinden biri oldu.

Beze asılı talepler çevredeki erkeklerden büyük ilgi gördü.

Kurultay bileşenlerinin takipçisi olmaya devam edeceği öncelikli konu ve taleplerden bazıları şöyle:

1. Kadın cinayetlerinin ortadan kaldırılmasını sağlayacak yasal düzenleme ve uygulamalar hayata geçirilmelidir.

Sosyal Hizmet Uzmanı ve KİHEP grup yönlendiricisi Nagihan Fersoy, Kurultay'da yaptığı sunumla sığınak çalışmalarını aktardı.

- 2.** Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü kadın örgütleri ile işbirliği yapmalıdır.
- 3.** Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası kadın bakış açısıyla yeniden düzenlenmelidir.

Öyle çok tanıdık yüz vardı ki: Kurultaya yaklaşık 30 KİHEP'li kadın katıldı.

- 4.** Kamu kurumlarından başlanılarak, istihdamda kadın kotası uygulanmalıdır.
- 5.** Danışma merkezi ve sığınakların sayısı acilen artırılmalı, ve feminist analizlere göre düzenlenmelidir. Kadınlara ana dillerinde danışmanlık verecek personel bulundurulmalıdır.
- 6.** Halen bir tabu olan ensest görünür kılınmalıdır.
- 7.** Kadına yönelik şiddet ile mücadelede sorumlu olan tüm kamu kurumları, bağımsız kadın örgütlenmeleriyle işbirliğine ve bu örgütlerden gelecek eleştiri ve önerilere açık olmalıdır.

Morgündem 2007

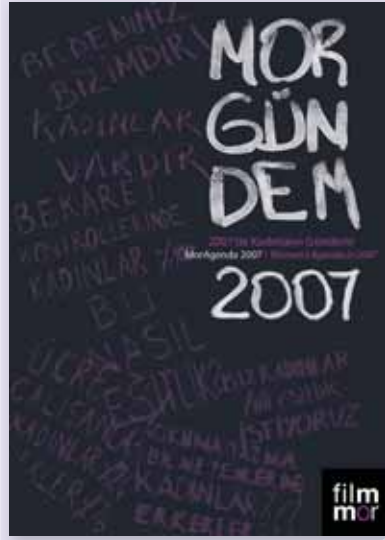
Filmmor Kadın Kooperatifi'nden

Morgündem 2007 ile kadınların 2007 yılındaki örgütlü hak arama, değiştirme emeklerinin bir yılını belgelemeye çalıştık. Bu yoğun ve yaygın emeği bugün ve gelecek için kaydetmek, görünür kılmak önemliydi. Ev içinde, ev dışında yani hayatın her alanındaki yoğun emeğimizin görünmez, ürettiklerimizin anonim ya da değersiz addedilmemesi ve tüm bu emeğin kayıt dışı, tarih dışı kalmaması için önemliydi. Aynı zamanda kadınların bunca eşitsiz koşula rağmen sürdürdüğü bunca yaygın ve yoğun hak arama çabasını yaygınlaştırmak, değiştirme umudunu artırmak için de...

2007'nin feminist gündemi, kampanyaları, yorgunluğu, yorulmadan sürdürülen emeği ve düşleri, yani kadınların gönençli tarihinin bir yılını elimizden geldiğince Morgündem 2007 belgeseline ve kitabına sığdırmaya çalıştık. Şiddetten istihdama, siyasetten medyaya her alanda verilen emeği, Ankara, Antalya, Diyarbakır, Çanakkale, İstanbul, İzmit, İzmir, Tunceli ve Van'daki kadınların

anlatılarıyla birlikte elimizden geldiğince yansıtmak, hepimizle paylaşmak istedik.

Anayasa Kadın Platformu'ndan Vesikalıları Destekliyoruz Kampanyası'na, Dayağa Karşı Kadın Dayanışmasının 20. Yılı'ndan kadın danışma, dayanışma merkezleri ve sığınaklara, başörtüsünden Novamed'de grev yapan kadınlara, "Meclise girmek için erkek olmak şart mı" diye sorup şart olduğunu gördüğümüz 2007 yılının feminist gündemini, hazırladığımız film ve Kadın Kültür ve İletişim Vakfı ile birlikte hazırladığımız kitaptan oluşan bir kitle paylaşıyoruz. Bir yıllık emeğimizin yanında gelecek yıllar için hedeflerimizi ve hayallerimizi de...

İlgilenenler kiti Filmor'dan ücretsiz temin edebilir.

Filmmor Kadın Kooperatifi

0212 251 59 94 / www.filmmor.org

Kadınsız Demokrasi, Lafta Demokrasidir

Avrupa Kadın Lobisi Türkiye Koordinasyonu

Genel Merkezi Brüksel'de bulunan Avrupa Kadın Lobisi, "**Cinsiyet Eşitliği Yoksa, Modern Avrupa Demokrasisi Yoktur**" sloganıyla '**50/50 eşitlik**' yani parite kampanyasını başlattı. Sekretaryasını KADER'in yürüttüğü, 83 üye örgütü ile *Avrupa Kadın Lobisi Türkiye Koordinasyonu* (AKL TK) da aynı kampanyayı Eylül ayında Türkiye'de başlattı.

Parite; mecliste, yerel yönetimlerde ve diğer karar mekanizmalarında kadınların eşit temsili için uygulanan bir yöntem.

Türkiye'de kadınların temsil krizi var!

Türkiye'nin karar alma mekanizmalarında kadınların temsil oranı %10 bile değil; mecliste %9.1, belediye başkanlıklarında ise %0.56. Avrupa'da da kadınlar hala eşit temsilden uzak. Avrupa Birliği'nin Parlamentosu'nda parlamenterlerin sadece %30'u kadın.

Amargi'nin güz sayısı "*Kadınlar, Karşılaşmalar, Dokunmalar...*" bayilerde

Bu kadar güzel yürek taşıyan kadını kim durdurabilirdi ki?

Ben de KİHEP'liyim ve bunu söylemek gurur veriyor bana. Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) ile tam da bir şeyler yapma arayışı içindeyken tanıştım. Toplum Merkezi'ne görevlendirildikten sonra SHÇEK Genel Müdürlüğü'nün düzenlediği hizmet içi eğitim programlarına katılmaya başladığımda bazı meslek elemanı kadın arkadaşlar birkaç programdan bahsediyordu. En çok da KİHEP sözcüğü geçiyordu.

Birçok kadının hayatını olumlu yönde etkileyen KİHEP neydi acaba? Kaçar mı benden, yapıştım arkadaşların yakasına "Nedir bu KİHEP?" diye. Arkadaşların, özellikle de KİHEP eğiticilerinden sevgili Şule Akdağ'ın tavsiyeleriyle programa katılmaya karar verdim.

KİHEP Eğitici Eğitimi'ne davet için Kadının İnsan Hakları -Yeni Çözümler Derneği'nden beni aradıklarında kişisel koşullarım hiç de uygun değildi ama tüm koşullarımı zorlayarak eğitime katıldım. Davet anından eğitimin sonuna kadar dernek çalışanlarının güler yüzlülüğü, sevecenliği, içtenliği ve organizasyonu beni çok etkiledi, ve programı daha çok benimsememi sağladı. Değişik illerden gelen birçok arkadaşla tanıştım. Hepimizde inanılmaz bir heyecan, azim ve inanç vardı. Bu kadar güzel yürek taşıyan kadını kim durdurabilirdi ki...

KİHEP, kendimde var olanların farkına varmamı sağladı. "Kadın bakış açısı" diye bir kavramı ilk kez orada öğrendim. KİHEP kendime olan güvenimi pekiştirdi ve en önemlisi kendime yönelik bir hoşgörü geliştirmemi sağladı. Kendimle ilgili tabularımı gözden geçirmeye ve onlarla savaşılmaya başladım. Eğitici Eğitimi'nden sonra büyük bir heyecanla Toplum Merkezi'ne döndüm ve gelen her kadına programı anlattım.

Eğiticilerden

2005 yılından bu yana, bekâr, evli ve öğretmen kadınlarla üç ayrı KİHEP grubu yaptım.

Her grup açtığımda ve grup sürecinde aynı heyecanı yaşıyorum. Kadınların farkındalıklarının artması, gelişim ve değişim için çaba göstermeleri, bu konuda birbirlerini cesaretlendirmeleri, yaşamlarındaki değişiklikleri gururla ifade etmeleri, benim de daha çok kadına ulaşma isteğimi güçlendiriyor.

Eğitime katılan eğitimci ve katılımcı arkadaşların duygularımı anlayacaklarını biliyorum. Çünkü KİHEP yaşandığında anlaşılabilir bir şey. **Daha birçok kadının böyle bir yaşam deneyimi geçirmesini diliyor ve KİHEP'in bir şans olduğunu düşünüyorum.**

KİHEP'le tanışmamı sağlayan KİH-Yeni Çözümler Derneği'ne, SHÇEK Genel Müdürlük çalışanlarına, idarecilerime, dayanışma içinde olduğum tüm KİHEP'li arkadaşlarıma, KİHEP ruhunu yaşayıp paylaştığım tüm grup katılımcılarına ve kendime sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Evet KİHEP'le bir şeyler yaptığıma inanıyorum! ♀♀

Zekiye Şimşek – Eskişehir

Yıllar sonra dönüp kendime baktım

KİHEP'e başlarken, benim gibi 62 yaşında, eğitilmiş, tecrübeli, 40 yıllık evli, bir de torun sahibi bir insana katkısı ne olabilir diye düşünmüştüm. Şimdi "İyi ki katılmışım, iyi ki bu topluluğun içinde olmuşum," diyorum.

Edindiğim bilgilerden, doğru bildiğim yanlışların farkına varmaktan, kadın bakış açısı kazanmaktan tabii ki çok mutluyum. Ama beni en çok mutlu eden, bir yandan bilgilenirken bir yandan da hiç farkına varmadığım yönlerimi keşfetmekti.

Marmaris'te KİHEP'liler

Bu eğitim süreci benim için tam bir içe bakış oldu. Sadece yaşadığım anı değil, geçmişimi de değerlendirdim. Hiç geriye dönüp bakmadığım çocukluk, genç kızlık, hayata ilk atılış anlarımı da tekrar yaşama fırsatını buldum. Zaman zaman çocuk oldum, genç kız oldum, genç kadın oldum.

Ayrıca burada her hafta birlikte olduğum, içleri ve dışları ayrı ayrı güzel, en olumlu fikirleri üretip hayata geçirmeyi amaçlayan genç arkadaşları tanıdım. Sözü'nün kısası, bana bunları yaşama, hissetme fırsatı verdiğin için sana çok teşekkür ederim sevgili Gülşah*.
(Gülşah Seral Aksakal - KİHEP Grup Yönlendiricisi)

Nebahat Alçın – Marmaris

Katılımcılardan

SHÇEK ziyaretim

9 Eylül'de Birleşmiş Milletler Kalkınma Fonu (UNDP) tarafından kadının siyaset ve karar mekanizmalarında daha fazla yer alması için düzenlenen toplantı nedeniyle Ankara'daydım.

Gitmişken SHÇEK Genel Müdürlüğü'ne de uğradım, zira biz İzmirli KİHEP katılımcılarının sertifika törenine yetiştirilemeyen sertifikalarımızın gönderilip gönderilmediğini öğrenmek istiyordum. Aile Kadın ve Toplum Hizmetleri Daire Başkanı Gülseren Canbolat ve Toplum Hizmetleri Şube Müdürü Neşe Özen'i ziyaret ettim.

Kendilerine İzmirli KİHEP'lilerin çalışmalarını ve KİHEP Masteri isteklerini, grup katılımcılarının dostluk ve dayanışmalarını, sosyal hizmet uzmanı Türkan Bakır'ı, Kadın Meclisi'nin projelerini anlattım. Büyük ilgiyle dinlediler, bizleri kutladılar ve bundan sonraki çalışmalarımızda işbirliğimizin devamını ve başarı dileklerini yinelediler.

Latife Şencan, Konak Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi Başkanı - İzmir

Bir örgütlenme çağrısı

KİHEP de bitti, şaşkınsınız...

Dört aylık KİHEP eğitimimiz bitti. Hepimizde bir bu-rukluk... Elinden şekeri alınmış çocuklar gibi dudaklarımızı büzdük, geri verilmezse ağladık ağlayacağız. Bizim için çok zevkli bir sürecin bitmesi demek Sertifika Töreni. Madem öyle, "Bitmesin" diyorum.

Latife Şencan'ın Mor Bülten'in önceki sayısında dile getirdiği KİHEP Masterı isteğini biraz daha irdeleyip, düşünce örgütlenmesi bağlamında bir şeyler yapılamaz mı diye kafa yormaya başladım. Bence entelektüel altyapısı olan kadının bilinci yukarı çekilmeli. Kadın çalışmaları, dar görüşlülerin elinde mi, diye düşünüyorum, özellikle KİHEP eğitimini ve eğitim tarzını yaşadıkdan sonra. Yıllardır işin içine demek ki bu yüzden dalamadım. Ayrımına varmak için KİHEP sürecini yaşamam gereklimiş.

Ben düşünmek, tartışmak, üretmek, yazmak, bildiklerimi bildiğim gibi paylaşmak istiyorum. Bilinci duru insan-kadınlarla birlikte bir şeyler üretmeli diyorum. Üniversitede yüksek lisans yap, demeyin. O kadar da ciddi, kuralcı ve notla insanı ezberle-yen bir sistemin dışlarına sığmamam.

KİHEP'li arkadaşlarımı irdeleyerek, sorgulayarak şu sonuca ulaştım: Beyinler eğitime, egzersize aç. Boşluğu doldurmazsak bünyeler buna da alışacak, beyinler hantallaşacak. Kadınlara bu yapılır mı?

Benim gibi yüzlerce kadın evlerinde atıl duruyor. Bu ataleti aktive ettiğimizde elde edeceğimiz ivmeyi bir düşünün. Bağlantıda olduğum kuruluşlarla da bunu paylaşacağım. En olmadı, kendim bir dernek kurarım diye düşünüyorum. Düşünen Kadınlar Derneği gibi bir şey olabilir. Ancak sizlerin deneyimleriyle desteklenen bir oluşum harika olurdu. Bu fikrin doğum sancılarını KİHEP'te yaşadım ne de olsa. Her şey için teşekkürler. ♀

Hanife Türkseven - İzmir

Çanakkale-Ayvalık KİHEP Buluşması izlenimleri

Çanakkale'den merhaba!

Mor Bülten okurlarıyla, Ağustos ayında Ayvalık'ta kadın çalışmaları yürüten kadınlar ile gerçekleştirdiğimiz buluşmayı paylaşmak istedik.

2008 yılında KİHEP Eğitici Eğitimi'ne katılan Nebahat Dinler, Ayvalık'taki arkadaşlarını alıp bizi ziyarete geldi. Ziyaretlerinin özellikle Uluslararası Truva Festivalimize denk gelmesi bizleri sevindirdi, birlikte festival yürüyüşüne katıldık, "Önce Ailede Barış" afişini birlikte taşıdık, toplum merkezlerimizi gösterdik onlara. Küçük gezilerin ardından ELDER'de kendilerini birbirlerine anlatma fırsatını yakaladı Ayvalıklı ve Çanakkaleli kadınlar. Birlikte yapılan küçük grup çalışmalarında aşağıdaki konularda hem fikir olduk:

Çanakkale'de KİHEP'li kadınlar

- **Bölgesel birliktelik oluşturmak:** Ayvalık'ta KİHEP yaygınlaştıktan sonra, komşu illerle de irtibata geçerek KİHEP çalışmalarında birliktelik sağlamak ve bölge toplantıları düzenlemek;
- Ayvalıklı kadınları yerinde ziyaret;

- 19 Kasım Kız Çocuklarına Karşı Tacizi Önleme Dünya Günü, 25 Kasım Kadına Karşı Şiddete Son Günü, 26 Aralık KİHEP'li Kadınlar Buluşması, 8 Mart Kadın Haftası gibi Çanakkale için olmazsa olmaz programlarda bir araya gelmek, ortak program oluşturmak;
- İki grubun folklor ekiplerinin birbirlerine farklı yörelerin oyunlarını öğretmesi;

- Ayvalık ekibinde yer alan Ayşe'nin kendi yazdığı ve oynadığı tek kişilik kadın oyununu Çanakkale'deki toplum merkezi üyeleri ile paylaşması. Toplantıları tamamladıktan sonra balık ve şarapla dinlendirdik Ayvalıklı arkadaşlarımızı ve tekrar buluşmak ümidi ile ayrıldık.

Çanakkale Kadının El Emeğini Değerlendirme Derneği (ELDER)

Birlikte hep daha güçlüyüz...

Ayvalık Bağımsız Kadın İnisiyatifi olarak katıldığımız Çanakkale-Ayvalık KİHEP Kadın Buluşması hem keyifli hem de öğretici bir deneyim oldu. İlk etkinliğimiz Çanakkale Belediyesi tarafından düzenlenen Festival Başlangıç Yürüyüşü'ne katılmak oldu. Burada "Önce Ailede Barış" pankartının altında, kortejin en renkli ve canlı grubu olan ELDER'li kadınlarla birlikte yürüdük.

İkinci gün Ayvalık Bağımsız Kadın İnisiyatifi üyeleri (Şule Demirci, Nebahat Dinler, İlknur Kaçak, Edibe Keleş, Ayşe Tosunoğlu) olarak ELDER Dernek Binası'nda bir atölye çalışmasına katıldık. ELDER'in kuruluş sürecini ve ulaştığı noktayı öğrendik. ELDER'li kadınların yaşadıkları zorluklar ve edindikleri deneyimler kadınların isterlerse ne kadar çok şey başarabileceğinin canlı bir örneği oldu bizler için.

KİHEP eğitimi almış kadınların kurduğu ELDER, hak arama mücadelesinde kadınların örgütlenerek bir araya gelmelerinin ve ekonomik özgürlüklerini kazanmalarının yararlarını da bize bir kez daha göstermiş oldu. Dernekte hem ELDER hem de bizler, slayt gösterisi eşliğinde bir yıllık çalışmalarımızı anlatan birer sunum yaptık. Daha sonra birlikte Türk Kadınlar Birliği'ni ziyaret ettik; SHÇEK, KİHEP ve ELDER ile yaptıkları ortak çalışmalarını öğrendik.

Bir sonraki durağımız SHÇEK ve Belediye'nin birlikte kurduğu Troya Toplum Merkezi ve Barbaros Toplum Merkezi idi. Toplum merkezlerinin mahallelerle yakın ve organik bir bağ kurduklarını, kadınların merkezleri benimsediklerini gözlemlemek çok önemliydi bizim için. Belediyelerin, valiliklerin ve derneklerin bir arada çalışmasının kadınların gücüne güç katabildiğini de fark ettik. Önümüzdeki dönemde Ayvalık'ta gerçekleştirmeyi öngördüğümüz etkinliklerde Çanakkale'deki örgütlerle ortak neler yapabileceğimizi bile planladık.

Çanakkale'deki deneyimin ve dinamizmin bize verdiği heyecanla döndük Ayvalık'a. **Heyecanımızı kolektif emeğe, tanıştığımız kişileri ise dayanışma ve eylem ortaklarına dönüştürmeyi umuyoruz.** Örneğin bu yıl KİHEP Eğitimi'ni Ayvalıklı kadınlara taşımak için adımlar atıyoruz. Bu tarz bölgesel etkinliklerin devam etmesi, farklı yerlerde örgütlenen kadınların birbirlerinin deneyiminden daha fazla şey öğrenerek güçlenmesi dileğiyle...

Ayvalık Bağımsız Kadın İnisiyatifi

Elazığ'da bir KİHEP Kampı

Van Kadın Derneği (VAKAD) olarak; Yaka-Koop, Film-mor Kadın Kooperatifi, Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği ortaklığı ve Avrupa Birliği'nin kısmi mali desteğiyle "Artık Dur Demenin Zamanı Geldi" projesi kapsamında ilk **KİHEP Kampı**'ni hayata geçirdik. Elazığ'da 28 Ağustos sabahı başlayan kampımız 30 Ağustos akşamı sonlandı.

Yaklaşık 5 yıldır Van ilinde kadına yönelik şiddetle mücadele eden VAKAD, edindiği deneyimlerden ve bölgeden aldığı başvurulardan yola çıkarak Muş,

Bitlis ve Hakkâri'de örgütlenme çalışmaları gerçekleştirmekte. Bu çalışmaların bir uzantısı olan **KİHEP Kampı**'nda; Van'dan VAKAD, Yaka-Koop ve Saray Kadın Derneği, Bitlis'ten Bitlis Güldünya Kadın Derneği, İstanbul'dan Film-mor Kadın Kooperatifi ve Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği'nin yanı sıra Muş, Doğu Beyazıt ve Hakkâri'den gelen toplam 50 kadın buluştu.

Kamp süresince, feminizm, kadın hareketi ve örgütlenme, iletişim ve cinsellik konularında atölye çalışmaları ve film gösterimleri yaptık. Bölge sorunlarını ele alarak, çözüm önerilerimizi geliştirdik ve ortak neler yapabileceğimizi konuştuk.

Kamp oldukça verimli geçti, örgütlü kadınlar olarak birbirimizi daha yakından tanıdık, sorunlarımızı tartıştık, çözüm yollarımızı paylaştık, kimi zaman güldük, kimi zaman ağladık, kimi zaman daraldık, kimi zaman coştuk. ♀♀

Zozan Özgökçe, VAKAD - Van

Havuz başında KİHEP'li kadınlar

KİHEP'li kadınlar yine yapacağını yaptı ve izin hakkını kullandı! 6 farklı ilden yola çıkan 50 kadın VAKAD'ın düzenlediği **KİHEP Kampı** sayesinde Elazığ'da buluştuk. Amacımız hem var olan örgütlerimizi güçlendirmek hem de yeni filizlenen örgütlenmelere hız ve cesaret vermektir. Ama yok, aslında bir amacımız daha vardı: Tatil yapmak. **Birçoğumuz hayatta ilk defa mahallemizden, günlük iş ve sorumluluklarımızdan uzaklaştık**, hayatlarımıza birkaç adım öteden baktık. Evet ağladık ama hemen sonra başladı kahkahalarımız, çünkü gücümüzü bildik ve kadınlığımızı, özgürlüğümüzü kutladık.

Toplantı salonumuzun önünde bir de havuzumuz vardı. Atölye çalışmaları arasında havuza giremeyenler, sevgili Gülmay'ın (Ertunç) başı çektiği gece vardiyesine kaldı. "Nereden çıktı şimdi bu havuz" demeyin, zira kampımızın olmazsa olmazı o havuz buradan duyuramadığımız çok fikre ilham verdi... ♀♀

Irazca Geray, KİH-YÇ - İstanbul

Ben kadınlığımlı kutluyorum, ya sen?

Yüzyıllardır biz kadınları denetim ve baskı altında tutmak için, sosyal yaşama, iş hayatına, siyasete katılmamızı engellemek için kullanılan araç nedir? Kadın bedeni ve cinselliği.

Bu araç nasıl kullanılır? Doğduğu andan itibaren kız çocuklara bedenlerinin yasaklı, ayıplı ve pis olduğu öğretilir, regl olduklarında tokat atılır. Erkek çocukların bedenleri yüceltilir, sünnetlerinde düğün dernek yapılır. Kendi kendimizi tanıyamadan, sevmeden hep başkalarının hizmetinde yaşayıp gitmemizi sağlayan bu mekanizma tıklarında işler, ta ki birileri dışının çarklarını bozana dek.

Dur durak bilmeden sürdürdüğü özverili çalışmalarıyla bizlere güç katan bir KİHEP'li arkadaşımız tüm Türkiye'de ses getiren bir davetle bu çarkların arasına koca bir taş koydu: Kızının ergenliğe ilk adımını, ilk reglisini kutladı. Hislerimize **Ece Temelkuran** tercüman oluyor:

“... Regl olan kız kardeşim

Ankara'da bir aile, kızının kadınlığa geçişini, bu dertli baharın başlangıcını, kadınlığın nisan ayını kutladı. Bu kutlama, kadınlığın yası tutulmamış binlerce yıllık katlinin kurbanlarına mezarlarında bir nefes aldırdı. Ben bir nefes aldım. Siz de bir nefes alın. Aramıza bir küçük kadın daha katıldı.

Benim küçük kız kardeşim, kanaya kanaya kadın olunuyor görüyorsun. Ama sakın unutma, o kan temizdir. Çünkü ölümün değil, hayatın başlangıcının işaretidir. **Sen hayatsın artık, sen hayat verebilirsin; kan bunun işaretidir.**

O kanın kıymetini bil, sakın utanmaya kalkma çünkü o kan tanrılardan bile daha eskidir. O herkesin sakladığı, utandığı, hakkında fısıldaştığı kan, sadece bizi eksik bırakan tanrıları uyduran adamları yarattığı için günahkârdır. Şimdi kendinle gurur duy.

Eğer ağrı çekiyorsan bil ki dünya senden çıkacak, insanlar senden doğacak. Eğer istersen, eğer bu dünyaya lütfedersen! Bu ağrı, biraz o yüzdendir. Kanına sahip çık, binlerce yıllık koca anaların kanı yerde kalmassın!” *Milliyet Gazetesi (22/10/08)*

Biz kadınlar bu programın takipçisiyiz!

Birleşmiş Milletler ve İçişleri Bakanlığının ortaklığıyla başlatılan "**Kadın ve Kız Çocuklarının İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programı**" Aralık 2006'dan bu yana Van'da yürütülüyor. Program kapsamında; Van Valiliği, Van Belediyesi ve diğer kamu ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği ile kadınları güçlendirmek ve kadın-erkek eşitliğini sağlamak amacıyla 5 yıl boyunca uygulanacak olan "Van Yerel Eşitlik Eylem Planı" (YEEP) hazırlandı.

VAKAD'dan Zozan Özgökçe, kadınların bu eylem planının takipçisi olacağını vurgulamak amacıyla Van Belediye Meclisi Başkanlığı'na YEEP ile ilgili bir önerge verdi. Meclis gündemine alınan önerge, meclise sorumluluklarını hatırlatıyor:

“... Yerel Eşitlik Eylem Planı'nda Van Belediyesi'nin "Yerel Karar Mekanizmalarına Katılım," "Kadın Dostu Kentsel Hizmetler," "Kadına Yönelik Şiddet," "Ekonomik Güçlenme ve Çalışma Hayatı," "Eğitim ve Sağlık Hizmetleri" ve "Göç ve Yoksulluk" başlıkları altında faaliyetler gerçekleştirmesi öngörülmektedir. Van Belediyesi, YEEP uygulamalarını izlemek üzere kurulan Van YEEP İzleme Komitesi'ne de üyedir. Van YEEP Komitesi şimdiye kadar iki kez toplanmıştır.

- Van Belediyesi, Van YEEP İzleme Komitesi'nin bu iki toplantısına katılmış mıdır?
- Van Belediyesi, Eylem Planı'nda belediyenin gerçekleştirmesi öngörülen faaliyetlerden hangilerini gerçekleştirmiştir? Varsa, gerçekleştirilmeyen faaliyetler hangileridir?
- Van Belediyesi, Eylem Planı kapsamında hangi çalışmalarını yürütmektedir?
- Van Belediyesi'nin hangi birimi Van YEEP ile ilgilenmektedir?

Konunun önergede belirtilen şekilde Meclis'in gündemine alınarak tartışılmasını arz ederim.”

Kadının Eli Çiçek Açtı

KİHEP'in en somut etkilerinden biri katılımcıların gelir karşılığı bir işte çalışmaya başlamaları. Kadınlara sadece istihdama yönelik teknik destek sağlayan meslek ya da girişimcilik eğitimi veya mikro-kredi desteği gibi programların aksine, kadının hayatın her alanında güçlenmesine araç olan KİHEP, kadınların kazandıkları bilgi ve özgüven ile kendilerine sürdürülebilir istihdam olanakları yaratmalarını sağlıyor. KİHEP'in kadın istihdamını güçlendirici etkisi bu yıl başlatılan bir proje ile kadın sığınaklarına taşınıyor: **Kadının Eli Çiçek Açtı Projesi** (KEÇAP).

KEÇAP, SHÇEK'in İzmir'deki Kadın Sığınağı'nda kalan ve sığınaktan daha önce hizmet almış kadınları hedef alıyor. KİHEP uygulamasıyla başlayacak olan bu altı aylık proje kapsamında kadınlara fidan ve çiçek yetiştiriciliği eğitimi verilecek, film gösterimleri, söyleşi grupları ve heykel atölyeleri düzenlenecek. Proje sadece istihdama yönelik değil. Çünkü proje ekibi, kadınların geleceklerini planlama sürecinde en az mesleki donanım kadar kadının insan hakları konusunda bilgi ve özgüvenin de gerekli olduğunu görmüş. Projenin hedefi, kadınların;

- Çiğli Halk Eğitim Merkezi'nden bir usta öğretici tarafından verilecek eğitim programı ile fidan ve çiçek yetiştiriciliğini öğrenmeleri, sertifika almaları, Çiğli Belediyesi bünyesinde ve belediyenin iletişiminde olduğu özel seralarda işe yerleştirilmeleri, ve

- SHÇEK tarafından görevlendirilecek Kadının İnsan Hakları Eğitimi Programı (KİHEP) eğitimcisinin vereceği KİHEP ile **kadınların yasal haklarını öğrenmeleri, haklarını yaşama geçirmek için beceri geliştirmeleri, kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri, ortak sorun ve ihtiyaçları çerçevesinde dayanışma ve örgütlenmeyi öğrenmeleri, kadına karşı şiddeti durdurmaları, şiddetin ortaya çıkmasını engelleyecek koşulları yaratmaları.**

Projenin Kadın Sığınağı açmayı planlayan diğer belediyelere de örnek olacağı ve sığınağı bulunan diğer illerdeki Sosyal Hizmetler Müdürlükleri'nde de uygulanabileceği düşünülüyor.

KİHEP'in
istihdamı
güçlendirici
etkisi kadın
sığınaklarına
taşınıyor...

KEÇAP'ın yaratıcılarından **Sosyal Hizmet Uzmanı ve KİHEP Grup Yönlendiricisi Türkan Bakır**, projeye KİHEP'le başlamanın proje ekibinin ortak fikri olduğunu anlatıyor ve "KİHEP'in kadınlar üzerindeki olumlu etkisinden hareketle, KİHEP'e paralel devam edecek olan diğer faaliyetlerle iyi bir başlangıç yapmayı hedefliyoruz," diyor.

Hem katılımcılar hem de proje ekibi için bir ilk olan bu girişimin herkesi çok heyecanlandırıldığını anlatan Türkan'ın proje kapsamında açtığı KİHEP gruplarıyla ilgili ilk izlenimleri şöyle: "Birlikte KİHEP belgeseli **Kadınlarla Mor Dizi**'nin tanıtım filmi seyrettik. Işıkları açtığımda kadınların gözlerinde bir parıltı vardı. 55 yaşındaki bir kadın, bu eğitimler keşke 15 yıl önce olsaydı belki pek çoğumuz şimdi farklı konumlarda olurduk dedi. Katılımcıların **'Biz bu bilgileri daha önce alaydık tecavüze, tacize, şiddete, kumaya, zorla evlendirmeye, eğitimsizliğe maruz kalmazdık,'** demeleri aslında kadınların ne kadar çok şeyi bilgisizlik nedeniyle yaşadığını bir kez daha çarpıcı bir şekilde ortaya koydu."

6. KİHEP EĞİTİCİ EĞİTİMİ

6. KİHEP Eğitici Eğitimi'ni 9 – 19 Haziran 2008 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirdik.

On gün süren ve bu yıl altıncı kez düzenlediğimiz Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) Eğitici Eğitimi'ne; SHÇEK'e bağlı merkezlerde çalışan 18 meslek elemanı ve bağımsız kadın örgütlerinden 6 arkadaşımız katıldı. Birlikte KİHEP'in 16 grup çalışmasını uyguladık ve grup yönlendirme teknikleri, çatışma çözümü gibi konularda deneyimlerimizi paylaştık. Yeni arkadaşlarımız Nisan 2009'da gerçekleştireceğimiz Değerlendirme Toplantısı'nın ardından, grup yönlendiricileri

havuzumuza katılacaklar. Böylece KİHEP Eğitici Eğitimi'ni tamamlayan kadınların sayısı 137'ye ulaşacak.

6. Eğitici Eğitimi ile KİHEP'in "kapsama alanı" da genişledi ve 3 ile daha yayıldı.

Giresun, Hatay ve Zonguldak'ta yaşayan kadınlara "Aramıza hoş geldiniz!" diyoruz. KİHEP Eğitici Eğitimi'ni tamamlayan yeni arkadaşlarımız sayesinde artık bu üç ilde de dayanışma ağlarımızı genişletme imkânımız olacak.

Kurumsal ortaklarımız *Van Kadın Derneği (VAKAD)* ve *KADAV – İzmit*, 6. Eğitici Eğitimi'nde yine bizimle birlikteydi. Ayrıca bu eğitici eğitiminin ardından

kurumsal ortaklarımız arasına iki yeni bağımsız kadın örgütü daha katılmaya hazırlanıyor: *Van Yaşam Kadın Çevre Kooperatifi (Yaka-Koop)* ve *Ayvalık Bağımsız Kadın İnisyatifi*, çalıştıkları bölgelerde KİHEP'i sürdürecekle ve kadın örgütlenmesinin dinamizmini bizlerle birlikte taşıyacaklar.

Yeni grup yönlendiricisi adaylarımıza bir kez daha "Hoş geldiniz" diyor, genişleyen dayanışma ağımla en kısa zamanda bir araya gelmeyi umuyoruz!

Evre Kaynak, KİH-YÇ- İstanbul

Zorla Evlendirmelere Karşı Stratejiler

Kadının İnsan Hakları -Yeni Çözümler Derneği olarak Haziran ayında gerçekleştirdiğimiz ve çok sayıda KİHEP'li kadının da katıldığı "Zorla Evlendirmelere Karşı Eylem Stratejileri" konulu toplantı basında geniş yer buldu.

Almanya'nın Hamburg Belediyesi öncülüğünde, Avrupa Birliği (AB) Daphne Projesi kapsamında düzenlenen projenin İstanbul ayağına Almanya, İngiltere, İsveç, İsviçre, ve Hollanda'dan uzmanlar katıldı. Toplantıda Türkiye'deki kanunlar, uygulamadaki olumlu/olumsuz noktalar ve yürürlüğe girebilecek

stratejiler paylaşıldı. Bu bilgiler, diğer ülkelerin strateji ve önerileriyle birlikte raporlaştırılarak AB'ye olası çalışma alanları ve işleyişleri olarak sunulacak.

Efsa Kuraner, KİH-YÇ - İstanbul

Müslüman Toplumlarda Cinsellik Konusunda İlk Uluslararası Eğitim

Cinsellik konusunda konuşanlara, iddialar ileri sürünlere baktığımızda, bir kadın olarak kendimize yer bulmakta, sesimizi duyurmakta oldukça zorlanıyoruz. Çünkü yüzyıllardır dünyada bu konuda söz sahibi olanların çoğu erkeklerdir: Hatta daha da somutlaştırsak "Hıristiyan toplumlardan Batılı erkekler"dir.

Cinsel arzular gibi son derece kişisel konulardan, kürtaj, bekâret testleri, cinsel saldırı suçları gibi bedenimizi, cinselliğimizi ve doğurganlığımızı ilgilendiren her konuda bu "Batılı erkekler" bizim yerimize konuşup dururlar... Yaşamımızın temel bir parçası olan cinsellik konusundaki tartışmalarda söz sahibi olmak, biz "Avrupa'nın doğusundaki Müslüman toplumlarda yaşayan kadınlar" için halen büyük bir mücadele alanıdır.

zenledi. Eğitime Bangladeş, Endonezya, Fas, Filipinler, Filistin, Güney Afrika, Lübnan, Malezya, Mali, Pakistan, Sudan, Tunus ve Türkiye'den sivil toplum örgütü temsilcileri, araştırmacılar ve aktivistler katıldı. Enstitüde; insan hakları, hukuk, tıp, sosyal bilimler ve sanat gibi disiplinlerin, cinsel haklar konusunda savunuculuk, cinsel sağlık, cinsel şiddet, eşcinsellik, gençlik gibi farklı alanlara taşıdığı deneyimleri tartıştık.

Tüm katılımcılar için olağanüstü bir deneyim olan Cinsellik Enstitüsü, Müslüman toplumlarda yaşayan bizlerin deneyim ve birikimlerini paylaştığı ve arttırdığı eşsiz bir ortam sağladı. Enstitünün önümüzdeki yıllarda da gerçekleştirilmesi ve daha çok insana ulaşmasını sağlamak amacıyla çalışmaya devam edeceğiz. ♀♀

Evre Kaynak, KİH-YÇ- İstanbul

Bu eşitsizliği ortadan kaldırmak ve Müslüman toplumlarda cinsellik konusunda gerçekleştirdiğimiz çalışmalarını görünür kılmak için **Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu** yepyeni bir adım daha attı. Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği olarak 2001 yılında kurulmasına ön ayak olduğumuz ve halen koordinasyonunu yürüttüğümüz Koalisyon 17–23 Ağustos 2008 tarihleri arasında Malezya'da bir "Cinsellik Enstitüsü" dü-

İş Gücü Piyasasında Cinsiyet Eşitliğine Doğru

Kadın-erkek arasındaki eşitsizliklerin önemli kaynaklarından biri de toplumsal cinsiyete dayalı işbölümüdür. Yani "kadınlar evde çocuk bakar, ev işlerini yapar; erkek dışarıda çalışır, eve ekmek getirir" şeklindeki işbölümü.

Liberal iktisatçılar, bu işbölümünü, toplumda "uzmanlaşma ve verimlilik artışı" sağladığı gerekçesiyle savunurlar. Hıristiyan ya da Müslüman muhafazakâr çevreler ise bu görev ayrıştırmasını "aileyi koruyarak, toplum yaşamını huzurlu bir şekilde sürdürmeye yönelik pratik, zararsız bir iş bölümü" olarak göstermeye çalışır. Ancak kadının insan hakları açısından bakıldığında, bu cinsiyetçi iş bölümü, "zaman"ın para, "para"nın iktidar kaynağı haline dönüştüğü piyasa ekonomilerinde kadın-erkek arasındaki eşitsizlikleri pekiştiren önemli bir kaynak teşkil eder. **İşgücü piyasası ve "para"nın erkeklerin tekeline girmesi, kadının erkeğe bağımlı hale gelmesini, hatta kamusal alandan büyük ölçüde dışlanmasını da beraberinde getirmiştir.**

Türkiye, bu cinsiyetçi iş bölümünün kadınların işgücü piyasasından dışlanmasının en keskin yaşandığı ülkelerden biri. 2006 yılı Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre Türkiye'de yaşayan her 100 yetişkin kadından sadece 25'i işgücü piyasasına katılmakta. **Bu oran Türkiye'yi Birleşmiş Milletler'in 2006 için yaptığı ülkelerarası sıralamada 130 ülke arasında 110. sıraya yerleştirmekte.** Kadın işgücüne katılım oranında Avrupa Birliği (AB) ortalaması ise %56.

Kadın istihdam oranları bizden çok daha yüksek olan AB'de ve Kanada, ABD, Güney Kore, Japonya gibi ülkelerde de kadınlar erkeklerin arkasında kalmaktan şikâyetçi. Bu ülkelerde kadın hareketinin son on yıl içerisinde gündeme taşıdığı temel politika taleplerinden biri de **Aile ve İş Yaşamının Uyumlaştırılması Politikaları** ile kadın ve erkeğin ailevi yükümlülükleri eşit paylaşarak, işgücü piyasası ve politikaya daha eşit koşullarda katılımın sağlanması.

Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği olarak 2008 yılında bir araştırma, savunuculuk ve lobicilik çalışması başlattık. Aile-iş yaşamını uyumlulaştırma ya yönelik yasal ve kurumsal politika ve mekanizmaların diğer ülkelerde nasıl işlediğini, hangilerinin cinsiyet eşitliğini sağlamakta daha etkin olduğunu inceliyoruz. Türkiye'deki durum saptaması ışığında değişik politika ve mekanizmaların Türkiye'deki uygulanabilirliğini araştıracağız. Bulgularla ilgili olarak kadın örgütleri, araştırmacılar, kamu görevlileri ve özel sektör temsilcileri arasında bir tartışma ve diyalog ortamının oluşturulmasını hedefliyoruz.

İlk araştırma atölye çalışmasını Temmuz 2008'de İstanbul'da yaptık. Güney Kore, Fransa, Hollanda, İspanya, İsveç ve Meksika'dan araştırmacıların katıldığı toplantıda, bu ülkelerdeki uygulamalar ve kadınlar üzerindeki etkileri tartışıldı. Araştırmacılar; kendi ülkelerindeki politikaları ve etkilerini içeren araştırma raporları hazırlayarak, Mayıs 2009'da **Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi** (KEİG) Platformu ile birlikte düzenlemeyi planladığımız konferansta bulgularını sunacaklar.

Yasa ve politika yapımcılar, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve araştırmacıların katılacağı bu konferansta, uluslararası örnekler ışığında Türkiye'de ne tip uygulamaların geliştirilebileceği konusunda bir tartışma ortamı yaratabilmeyi hedefliyoruz. Tabii ki tüm KİHEP dayanışma ağı da bu konferansa davetli! Gelişmeleri sizlerle paylaşmak üzere...

**İpek Ilkcaracan Ajas, KİH-YÇ - İstanbul
İstanbul Teknik Üniversitesi, İşletme Fakültesi**

Türkiye'den Kadın Haberleri

Yargıdan İyi Karar Örnekleri

Aile Mahkemesi'nden Yargıtay'a: Kadın Köle Değildir

Ankara 5. Aile Mahkemesi, evlilik süresince eşine maddi katkı yaptığı için kadına boşanma sırasında tazminat ödenmesi kararı verdi. Mahkeme "Kadını modern bir köle olarak düşünemeyiz" dedi.

Mehmet ve Fatma çifti Ankara 5. Aile Mahkemesi'nde boşanma davası açtı. Fatma, ev işlerinin yanı sıra evliliği boyunca süs eşyaları yapıp sattığını ve evlere temizliğe gittiğini belirterek, eşine maddi kazanç sağladığını anlattı. Bu nedenle evlilik süresince alınan ev ve arabadan kendisine pay verilmesini istedi. Mahkeme, yaptırdığı bilirkişi incelemesinin ardından Fatma'ya 8 bin 622 YTL tazminat ödenmesine karar verdi. Kararın temyize gitmesi üzerine dosya Yargıtay'a taşındı. Yargıtay 2. Hukuk Dairesi, "Kadının ev kadını olarak evin yemek, temizlik gibi işlerini yapması ve çocukların bakımını üstlenmiş olması katkı sayılmaz," diyerek kararı bozdu. Yargıtay'ın çok tartışılan bozma kararına rağmen, yerel mahkeme katkı payı kararında direndi.

Kadın modern köle değil

Ankara 5. Aile Mahkemesi, evde çalışan kadının katkı payını savunmak için şunları yazdı: "Türk erkeği; çocuk bakma, yemek yapma, bulaşık, çamaşır, temizlik, ütü, alışveriş gibi evde yapılan hiçbir işi yapmamaktadır. Kadın, kocasının verdiği günlük harçlık ile idare etmekte, ek para istediğinde dayak yemektedir. Çocuklarına kendisi bakmakta, evinin tüm işini kendisi yapmaktadır. Erkek; araba, ev, faizde para, borsada hisse, yani yapılan tüm

birikimleri kendi adına istiflerken kadın sıkıntıya katlanmaktadır. Kadın tüm bu sıkıntılara katlanırken bir gün boşanabileceğini ve herhangi bir kazanım elde edemeyeceğini düşünmemektedir. Evi ve arabayı "bizim" diye düşünmekte, sıkıntıya onun için katlanmaktadır. Kısacası erkeğin mal sahibi olması, birikim yapması eşinin tutumlu olmasına bağlıdır. Özellikle işçinin, çiftçinin, memurun, askerinin, polis, hâkimin, ev veya araç sahibi olması mümkün müdür?

Bir insan ve kadın hakları sorunu olarak gerçeğe baktığımızda Türk Medeni Yasası'nı kadın aleyhine yorumlayıp, kadını evin işlerini yapan, çocuklarına bakan, erkeğin cinsel ihtiyaçlarını karşılayan, boşanmaya kadar boğaz tokluğuna yaşayan modern bir köle olarak düşünebilir miyiz? **20-30 yıllık evlilikten sonra hiçbir mal varlığı olmaksızın kadını kapı önüne koyan bir yorum tarzı ne kadar hukuksudur?**

Kaynak: Sibel Hürtaş / Taraf Gazetesi (23/06/08) ♀

Dayakta ısrar eden kocaya hapis cezası

7. Hukuk Dairesi, eşine şiddet uyguladığı için 2 ay evden uzaklaştırma cezasına çarptırılan failin, bu sürede de eşine aynı şekilde davrandığı için hapis cezasına çarptırılması gerektiğine karar verdi.

Kaynak: Vatan Gazetesi (13/02/08)

Aynı konutta yaşanan kişiye yapılan kötü muamele suçtur!

Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 232. Maddesine göre aynı konutta beraber yaşanan kişinin bedensel veya ruhsal olarak acı çekmesine neden olacak davranışlarda bulunmak işkence suçunu oluşturur. İşkence suçunu işleyen kimse, aynı kişiye yönelik suç teşkil eden her fiili için ayrı ayrı cezalandırılır.

Eşini darp edene kitap okuma cezası

Rize'nin Fındıklı ilçesinde "eşini kasten yaraladığı" iddiasıyla yargılanan ve 5 ay hapis cezasına çarptırılan kişinin cezası, Fındıklı Sulh Ceza Mahkemesi tarafından 1 yıl boyunca "evlilikte mutlu olmanın yolları" konusunda kitap okuma cezasına çevrildi.

Ramazan Y. 1 yıl boyunca ayda 3 saat kitap okuyacak ve okuduğu kitaplarla ilgili 5 sayfadan az olmamak üzere kendi el yazısıyla özet yazacak. Karara uyup uymadığı ise Rize Cumhuriyet Başsavcılığı Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü'nce kontrol edilecek.

Kaynak: CNN Türk (28/09/08)

Kadınlar Yargıyı Uyarıyor

Yargıtay Kadınların Katillerini Koruyamaz!

Kadın örgütleri, Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nin "töre" cinayetlerinde "aile meclisi kararı" alınmış olmasını şart koşan kararını protesto etti. Zira "aile meclisi" hukuki veya resmi bir kurum değildir ve bir "namus" veya yasadaki ifadesiyle "töre" cinayetinin "aile meclisi" kararıyla işlenip işlenmediği ispatlanamaz.

Yaptıkları basın açıklamasıyla Yargıtay'ın ülkemizdeki gerçekleri görmezden gelmemesini ve katilleri korumamasını talep eden kadınlar, Yargıtay'a sordu:

- "Namus" cinayetlerinin kadının eşi, sevgilisi, akrabaları tarafından, aileden bir ya da birkaç kişinin bilgisi dâhilinde / kararıyla işlendiğinden haberdar değil misiniz?

Türkiye'den Kadın Haberleri

- "Aile meclisi"nin herhangi bir hukuki veya resmi tanımı var mıdır? Kimler tarafından, nasıl kurulur? Varlıkları nasıl ispat edilir?
- "Aile meclisi kararı" nasıl kanıtlanır? Öldürüleceğini bile bile "aile meclisi" kararıyla cinayet işlendiğine kim tanıklık eder?

Yargıtay'ın kararı mevcut yasaları da hiçe sayıyor

Türk Ceza Kanunu'na (TCK) göre, "töre" cinayetleri Nitelikli İnsan Öldürme suçudur. Cezası ağırlaştırılmış müebbet haptistir. Ceza indirimi uygulanabilecek halleri tanımlayan Haksız Tahrik maddesi de (TCK Md 29, Gerekçe) "töre" ve "namus" cinayetlerine ceza indirimi yapılmayacağını açıkça belirtilir.

SUSMAYACAĞIZ!

"Namus" bahanesiyle bedenlerimizin denetlenmesine ve hayatlarımıza son verilmesine çanak tutan bu kararı protesto eden kadınlar,

- Kadına karşı şiddete son vermek için Devlet'in gerekli düzenlemeleri yapmasını ve yasaların hukuk dışı yorumlara yer vermeyecek şekilde uygulanmasını, ve
- "Namus" bahanesiyle işlenen tüm cinayetlerin Nitelikli İnsan Öldürme suçu kapsamına alınmasını talep ediyor.

Toplumsal Cinsiyet ve Doğal Afetler III. Uluslararası Atölye Çalışması

Kocaeli Üniversitesi tarafından düzenlenen "Toplumsal Cinsiyet ve Doğal Afetler III. Uluslararası Atölye Çalışması" birçok ülkenin ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile 8-11 Ekim tarihleri arasında gerçekleştirildi. Çalışmaya KADAV-İzmit'ten katılan KİHEP Eğiticisi Melek Gündoğan görüşlerini paylaşıyor:

Atölye çalışmasının hedefi; "Doğal afet sonrası yardım ve kurtarma çalışmalarında farklı kültürel ortamlardaki kadın deneyimlerinden öğrenerek geleceği kurtarmak" olarak belirlendi. Sonuçlar kitap haline getirildiğinde bunu daha iyi göreceğiz.

Dört gün süren çalışmalar sırasında ilginç görüntüler de oluştu. "Doğal Afetler ve Toplumsal Cinsiyet"

paneli konuşmacılarının dördü de kadındı. Bu gayet güzel ve doğru bir şey... "Türkiye'de Bir Sosyal Bilim Disiplini Olarak Doğal Afet ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmalarının Gelişimi" paneli konuşmacıları iki kadın ve iki erkekten oluşuyordu. Ancak üçüncü panelin tüm konuşmacıları erkekti. "Doğal Afetlerin Ekonomik ve Mali Boyutları" panelinde, adından da anlaşılacağı gibi **söz konusu olan para ve paranın kullanımı olduğunda kadının adı yok oldu**. Burada panelistlere sözümüz yoktur. Hepsi de konusunda uzman saygın bilim insanları. Ama görünen o ki, kadınlar bu alanda etkin ve yetkin yerlerde değil.

Dünya gelirinin çok azına sahip olan biz yoksul kadınlar bu alana girmek için ataerkiyi çok zorlayacağız anlaşılabilir ve de çok çalışacağız. Öyle ya, erkeklerin bu denli önemli bir alanı kadınlarla kolay kolay paylaşmayacaklarını biliyoruz. Para güç demek ne de olsa... ♀♀

Melek Gündoğan, KADAV - İzmit

Kadınlar Galata Köprüsü'ne çıkamaz mı?

Bu yaz Galata Köprüsü'nde balık tutan bir kadın, köprüdeki bazı erkeklere göre "genel ahlaki" rencide ettiği için "hayâsızlık suçu"ndan 5 ay hapis cezasına çarptırıldı! Kararı protesto etmek için Galata Köprüsü'ne yürüyen kadınlar tek bir mesaj verdi:

Kadınlar Galata Köprüsü'nde eylemde

"Genel ahlak bahanesiyle en temel insan haklarımızın ihlal edilmesine ve bedenlerimizin erkek egemen sistemin denetimine bırakılmasına izin vermeyeceğiz!"

Yılbaşında İstanbul'un Taksim meydanında binlerce erkek tarafından gerçekleştirilen cinsel saldırı suçuna sadece 57 YTL para cezası verilmesini de protesto eden kadınlar, Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) kadınlara karşı ayrımcılık yapan "Hayâsızca Hareketler" maddesinin (TCK madde 225) derhal iptal edilmesini talep etti. ♀♀

Taciz ve Tecavüze Son İnisyatifi kuruldu

Taciz ve tecavüze uğrayan ve buna yönelik politika yapmak isteyen kadınlar, geçtiğimiz Eylül ayında bir araya gelerek Taciz ve Tecavüze Son İnisyatifi'ni oluşturdu. İnisyatifle ilgili detaylı bilgiye www.amargi.org.tr adresinden "Cinsel Şiddet" linkini tıklayarak ulaşılabilir.

"Kadına karşı şiddet sinsi bir sorundur"

Avustralya Başbakanı Kevin Rudd, kadına karşı şiddeti "**zamanımızın sesi olmayan en büyük suçu**" olarak nitelendirdi.

Rudd, kadına karşı şiddetin hiçbir durumda kabul edilebilir olmadığı gerçeğinin, doğdukları andan itibaren tüm erkeklerin bilincine ve bilinçaltına kazınması gerektiğini söyledi.

Hükümetin, kadına karşı şiddet konusunda toplumun tavrının analiz edilmesi için 2 milyon dolar ayırdığını belirten Başbakan, yılda yaklaşık yarım milyon Avustralyalı kadının mevcut veya eski eşi tarafından fiziksel veya cinsel saldırıya uğradığını hatırlattı.

Kadına karşı şiddetin sinsi bir sorun olduğunu zira bu şiddeti çevreleyen sessizlik ve karanlık sürdükçe sorunun çözülemediğini söyleyen Başbakan net politikasını açıkladı:

Kadına karşı şiddete SIFIR TOLERANS. ♀♀

Kaynak: <http://www.theage.com.au/national/pm-hits-at-great-silent-crime-20080917-4ion.html> (18/09/08)

Dünyadan

Artık Moldova'da da ev içi şiddete karşı kanun var

Moldova Cumhuriyeti'nde geçtiğimiz Eylül ayında yürürlüğe giren Ev İçi Şiddetle Mücadele Kanunu'nu kutlayan Moldovalı kadın hakları aktivistleri, kanunun kabulünde Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nin (CEDAW) önemli rol oynadığını vurguluyor.

Moldovalı kadınlar, ev içi şiddete karşı kanun taleplerini 2006 yılında CEDAW Komitesi'ne sundu. Komite; kadınların bu talebini, Moldova Cumhuriyeti hükümetine sunduğu tavsiye kararlarına dâhil etti. Bu tavsiye kararının kanunun kabulü için verdikleri mücadelede önemli bir araç olduğunu söyleyen kadın hakları aktivistleri şimdi de kanunun eksiksiz uygulanması için çalışmakta.

♀♀

Devlet başkanı feminist bir kadın olunca...

Şili'nin ilk kadın Devlet Başkanı Michelle Bachelet cumhurbaşkanlığı seçimlerini %53 oyla kazanalı iki buçuk yıl oluyor. Seçim kampanyasındaki vaatlerini yerine getiren Bachelet, tüm eleştirilere rağmen bu muhafazakâr Latin Amerika ülkesinde kadının statüsünü geliştiren reformlar gerçekleştiriyor.

Bachelet'in kabinesinde 10 kadın ve 10 erkek bakan var. Bu salt Latin Amerika değil tüm dünya için bir devrim niteliğinde. Sadece hükümette değil, ülkenin en üst yönetim kademelerinde de artık eşit sayıda kadın ve erkek çalışıyor.

"Adil ve güzel"

Bachelet döneminde gerçekleşen reformlardan bazıları şöyle: Ülke çapında yüzlerce kreş ve sığınak açıldı; kadınlara işyerinde emzirme hakkı veren "Adil ve Güzel" isimli yasa kabul edildi; nafaka ödemeyen erkeklere ağır cezalar getirildi; genç kızların 14 yaşından itibaren doğum kontrol yöntemlerine erişimi yasallaştı; kadınlar ilk kez Deniz Kuvvetleri'ne alındı.

"Maço" alanlar daralıyor

Şili'de ülkenin maço alanlarını dönüştüren sosyal ve kültürel bir değişim var. Bachelet'in yönetime "katılımcı yaklaşımı," yıllardır ideoloji ve sınıf çizgilerinde bölünmüş olan Şili'de iyileşmenin bir sembolü olarak görülüyor.

Bachelet'in siyaset tarzı, eril siyaset arenasında kadınların "erkek gibi" davranmadan da başarılı olabileceğini kanıtlıyor. Siyaset yorumcuları tarafından "açık ve direk" olarak tanımlanan liderliği ise, kadınların siyasette nasıl davranması gerektiğine dair önyargıları sorguluyor ve kadınların siyasete katılımının önündeki bazı engelleri ortadan kaldırıyor. Bu liderlik tarzı Şili'deki kadın hareketini de aktivizm konusunda cesaretlendirdi.

Kaynak : AWID (Uluslararası Kadın Kalkınma Örgütü) üyesi Rochelle Jones'un 17 Ekim 2008 tarihli makalesinden.

Eşcinsel çiftlerin evlilik hakkı

Amerika'nın Kaliforniya eyaletinde Yüksek Mahkeme, eşcinsel çiftlerin evlenmesini engelleyen düzenlemeyi kaldırdı.

Mahkeme, ABD Medeni Kanunu'nda evliliğin "bir kadın ile bir erkek arasındaki birlik" olarak tanımlanmasının ayrımcılık olduğuna karar verdi ve "evliliğin cinsel yönelimle bağdaştırılmasının yasal olarak meşrulaştırılmayacağına" hükmetti.

Kararın alındığı Mayıs ayından bu yana en az 11.000 çiftin evlendiği bildiriliyor.

Kaynak: Chicago Tribune Gazetesi (13/10/08)

İranlı kadınların çok eşliliğe karşı zaferi

İran Parlamentosu "Aile Destek" isimli yasa tasarısını oylamayı belirsiz bir tarihe erteledi. Çok eşliliğin önünü açacağı gerekçesiyle tasarıyı engellemeye çalışan İranlı kadın hakları aktivistleri için oylamanın ertelenmesi büyük bir zafer. Ancak tehdit ortadan kalkmış değil, zira geçen yıl İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmadinejad hükümeti tarafından hazırlanan tasarı iptal edilmiş değil.

Tasarıya karşı mücadele eden aktivistlerden Sussan Tahmasebi, tasarının erkeğe ilk karısının onayı olmadan ikinci bir eş alma hakkı verdiğini ve çok eşlilik için getirilen tek şartın erkeğin maddi imkânları olduğunu açıklıyor.

1 Milyon İmza Kampanyası

Tahmasebi, İran'da kadınların yasal haklarının iyileştirilmesi için sürdürülen "1 Milyon İmza Kampanyası"nın önderlerinden. 2006 yılından bu yana devam eden kampanya süresince onlarca kadın gözaltına alındı. Kampanya aktivistleri, İran'da kadınların kurumsal ayrımcılığa uğradığını, boşanma, miras, velayet gibi konular başta olmak üzere hayatın birçok alanında ikinci sınıf vatandaş muamelesi gördüğünü belirtiyor.

Kaynak: Reuters Haber Ajansı (02/09/08) ♀♀

Dünyadan

Avrupa'da 24 hafta ücretli doğum izni

Avrupa Kadın Lobisi (AKL); doğum izni yönergelerini görüşmekte olan Avrupa Komisyonu'na, Avrupa Birliği (AB) üyesi her ülkede geçerli olmak üzere, tüm kadınlar için 24 hafta ücretli doğum izni çağrısı yaptı.

Hâlihazırda AB'ye üye ülkelerde doğum izni süresi 16 ila 25 hafta arasında değişiyor.

Mor Mizah / Piyale Madra

Karikatürler, sevgili Piyale Madra'nın izniyle kullanılmıştır.

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP)

Türkiye'deki en yaygın insan hakları eğitim programı olan **KİHEP**; kadınların anayasal, medeni, ekonomik ve doğurganlık hakları, şiddete karşı stratejiler, iletişim, toplumsal cinsiyet rollerine duyarlı çocuk eğitimi, cinsellik, siyaset, feminizm, kadın hareketi ve örgütlenmesi konularını kapsar. Başarıları dünya çapında da örnek gösterilen **KİHEP**, 2004 yılında "İnsan Haklarında Yeni Taktikler" adlı uluslararası proje kapsamında "**dünyada insan hakları konusunda kullanılan en iyi taktiklerden biri**" seçilmiştir.

KİHEP, ilk kez 1995'de, **Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği** tarafından Ümraniye Kadın Merkezi ile işbirliği içerisinde "Kadınlar için Yasal Okur - Yazarlık Programı" başlığı altında gerçekleştirilen bir seri pilot uygulama ile başladı. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden gelen talep üzerine 1996-1997'de Diyarbakır, Gaziantep ve Şanlıurfa'da ikinci pilot uygulamalar ile devam etti.

Türkiye'de hayata geçirilen bu eşsiz çalışmanın ülke çapında yaygınlaşması ve süreklilik kazanması ise, **Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun (SHÇEK)** 1998 yılında KİH - Yeni Çözümler Derneği ile bir işbirliği protokolü imzalamasıyla gerçekleşti. Protokol ile Genel

Müdürlüğe bağlı Toplum Merkezleri ve Aile Danışma Merkezleri'nde çalışan meslek elemanları; KİHEP Eğitici Eğitimleri'ne katılıp merkezlerinde KİHEP uygulayarak, kadınları güçlendiren bu sürecin en önemli parçası oldular.

Katılımcı ve bütünsel bir yaklaşımla bilgi ve bilinç düzeyini yükseltmeyi amaçlayan KİHEP; kadınların, edindikleri bilgileri eyleme ve örgütlenmeye dönüştürebilmelerini hedefliyor.

1995 yılından bu yana, KİHEP'li kadınlar tarafından 12 ilde 17 örgütlenme girişimi başlatıldı. **Kadınlarla Dayanışma Vakfı'nın (KADAV)** yanı sıra, KİHEP'li kadınlar tarafından kurulan **Çanakkale Kadının El Emeğini Değerlendirme Derneği (EL-DER)** ve **Van Kadın Derneği (VAKAD)** de Eğitici Eğitimleri'ne katılarak KİHEP'in yerel kurumsal ortakları oldular. KİHEP'li kadınların ve örgütlerin oluşturduğu dayanışma ağı, Türkiye'de kadınlar için gerçekleştirilen birçok yasal reform sürecinde ve çalışmada etkin olarak yer aldı. Dayanışma ağıımız, düzenli olarak yayınlanan KİHEP bülteni **Kadınlarla Mor Bülten** ve NTV işbirliğiyle hazırlanan **Kadınlarla Mor Dizi** isimli belgesel gibi basın yayın araçlarını da kullanarak güçlenmeye devam ediyor.

Kadınlarla... Mor Bülten'e katkıda bulunan Myra Ajans, İsveç Uluslararası Kalkınma ve İşbirliği Kurumu (SIDA) ve Tides Vakfı'na teşekkür ederiz...

Kadınlarla Mor Bülten 4 Aylık KİHEP İletişim Bülteni

Sahibi: Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği **Sorumlu Müdür ve Yazı İşleri Müdürü:** Liz Erçevik Amado
Genel Yayın Yönetmeni: Efsa Kuraner **Yayına Hazırlayan:** Irazca Geray **İletişim Adresi:** İnönü Cad. Saadet Apt. No:29/6
Gümüşsuyu 34437 İstanbul · (212) 2510029 · newways@wwhr.org **Yayın Türü:** 4 Aylık Yerel Süreli Yayın
Grafik Tasarım: Çağlar Çağ **Baskı:** x-press Matbaacılık, Nato caddesi No: 17 Seyrantepe-İstanbul
Bu bültende yayımlanan yazı ve fotoğraflar sahibinden izinsiz kullanılamaz.